

VOORLOOPIGE MEDEDEELING OMTRENT DE BESCHADIGING DOOR DE LARVE (1STE STADIUM) VAN DEN GRAUWEN DENNENSNUITKEVER *BRACHYDERES INCANUS* L. AANGERICHT AAN DE WORTELS VAN DE GROVE DEN

DOOR

DR H. J. DE FLUITER EN P. A. BLIJDDORP

In de literatuur is over de larvale ontwikkeling van *Brachyderes incanus* zeer weinig bekend. De eenige auteurs, die hieromtrent iets vermelden zijn CZECH (Ent. Notizen Centralbl. f. d. Ges. Forstw. Bd. 6 1880 p. 122-123 ¹⁾) en JACOBI (Verwandlung und Larvenschaden von *Brachyderes incanus* L., Naturw. Zeitschr. f. Land- und Forstwirtsch. Jahrg. 2, 1904, p. 354-357).

Voortbouwende op de waarnemingen van CZECH schrijft JACOBI het volgende: „Die Rinde wird in kleinen erbsengrossen, etwas gestreckten Plätzen glatt abgenagt, weiterhin werden diese dichter bei einander gesetzt, sodass sie zu langen Streifen zusammenschmelzen und die Wurzel rings umgeben, bis diese schliesslich auf Fingerlänge fast völlig von ihrer Rinde entblöszt ist. Hierauf erst dürfte die Larve sich der weniger voluminösen Nahrung zuwenden, die sie an den Seitenwurzeln findet; diese werden geringelt, aber auch auf längere Strecken glatt entrindet; da auch bei wenig abgenagten Pflanzen sehr bald eine vollständige Zone der Rinde beraubt wird, ist wahrscheinlich jeder von einer Larve angegangene Pflänzling dem Tode verfallen. An Ort und Stelle wurde ca. 30 Ar, also 10% der ganzen Fläche in der geschilderten Weise vernichtet.”

Langs experimenteelen weg mocht het ons gelukken om de beschadiging, welke door de larven van het 1ste stadium aan dennenwortels aangebracht wordt, vast te stellen. Daar onze waarnemingen niet overeenkomen met die van JACOBI, leek het ons gewenscht hierover nu reeds het een en ander mede te deelen. Geconstateerd werd, dat larven, welke direct na het verlaten der eieren gebracht werden op wortels van 6-jarige dennetjes, staande in potten, gevuld met tuinaarde en op afgesneden dennenwortels, gewikkeld in vochtig en in droog filtreerpapier, niet den bast schilden, doch zich inboorden door den bast in het centrale gedeelte

¹⁾ Daar deze publicatie in Nederland niet aanwezig is, kon zij door ons helaas niet geraadpleegd worden.

der wortels en wel bij voorkeur in de onmiddellijke omgeving van een splitsing van wortel en zijwortel.

Reeds na een week namen wij waar, dat verscheidene larven zich bijna geheel ingeboord hadden.

Bij de wondplaats trad steeds boormeel naar buiten. De darm-inhoud der licht gekleurde larven scheme de bruinachtig door. Wij konden waarnemen, dat tot 3 mm dikke wortels door deze aantasting van één enkele jonge larve tot afsterven gedoemd zijn. Het is vanzelfsprekend, dat de bovengenoemde beschadiging voor de betrokken plant ernstige gevolgen moet hebben, daar de waterhuishouding verstoord wordt. Bij publicatie van de volledige resultaten van het geheele onderzoek zal op deze kwestie nog uitvoerig terug gekomen worden.

BOEKBESPREKING

F. MERKENSCHLAGER und M. KLINKOWSKI, *Pflanzliche Konstitutionslehre, dargestellt an Kulturpflanzen*, Berlin, Paul Parey, 1933.

Dit rijk geïllustreerde werk, in groot octavo formaat, 74 bladzijden tekst, is zeer interessant om te lezen, maar het bevat naast een aantal juiste ook een aantal onjuiste beschouwingen, de eerste vooral ontleend aan vroegere Duitsche onderzoekers der landbouwgewassen, de laatste aan de onderzoekingen van henzelf en van hun medewerkers, die ons reeds uit een reeks van verhandelingen in de „Arbeiten der Biologischen Reichsanstalt” bekend waren.

Wanneer ik hier den inhoud in 't kort weergeef, wil ik trachten niet alleen wat onjuist is, maar ook hetgeen mij wel juist toeschijnt, naar voren te brengen.

De aardappel heeft volgens MERKENSCHLAGER een „kust-, berg- of schaduwconstitutie”. Droge lucht, hooge temperatuur, sterke bezonning doen haar levenskracht afnemen. „Blattrollen, Blattkräuselung, Bukettbildung, Mosaikbildung” worden beschouwd als een „Fülle der pathologischen Reaktionen auf eine fremde Welt”.

Dat hier verwarring plaats heeft tusschen de bij voortplanting niet overgaande steile stand, die het direct gevolg is van de uitwendige omstandigheden en de bij voortplanting wel overgaande virusziekten zal aan den Nederlandschen lezer, die de in zijn land verrichte onderzoekingen gevolgd heeft, duidelijk zijn.

De serradella heeft een „Atlantische constitutie”: „Sie ist eine